

Crna Gora
Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća

MSP i PREDUZETNIČKA ZNANJA I VJEŠTINE

Torino, oktobar 2017

Ana Šebek

Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća / Ministarstvo ekonomije

Crna Gora Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća

Mala i srednja preduzeća u Crnoj Gori čine oko 99% ukupnog broja preduzeća, njihovo učešće u ukupnoj zaposlenosti je oko 67%, a u ukupnom izvozu 45,04%.

Prema podacima Monstata u Crnoj Gori je aktivno 22.313 MSP, od čega je 41.45% na jugu, 42.97% u centralnom dijelu i 15.58% na sjeveru.

Crna Gora

Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća

- **Stvaranje uslova za razvoj preduzetništva i malih i srednjih preduzeća je jedan od prioriternih zadataka Vlade Crne Gore**
- **Sistemi obrazovanja i stručnog osposobljavanja, uprkos do sada sprovedenim reformama, ne zadovoljavaju adekvatno potrebe tržišta rada koje se stalno mijenjaju**
- **Brži razvoj preduzetništva i MSP podrazumijeva promjene u obrazovnom sistemu u skladu sa potrebama privatnog sektora**

Crna Gora Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća

Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća, već dugi niz godina, sprovodi projekte koji imaju za cilj stimulisanja kreativnosti mladih, afirmaciju preduzetništva i smanjenje nezaposlenosti i svoje ukupne aktivnosti usmjerava na razvoj nefinansijske institucionalne podrške i podizanje nivoa preduzetničkog znanja. Na taj način želimo da utičemo na stvaranje preduzetničkog društva i time unaprijedimo ekonomsku poziciju Crne Gore.

Crna Gora

Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća

Evropa traži sposobne, preduzimljive ljude, više inovacija i više brzo rastućih preduzeća. U tom cilju, naše aktivnosti su usmjerene na stimulisanje preduzetničkog načina razmišljanja i stvaranje pozitivne preduzetničke klime kroz preduzetničko obrazovanje i obuku.

Crna Gora

Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća

Neke od aktivnosti koje je Direkcija do sada sprovodila a konkretno se tiču razvoja preduzetničkog učenja u Crnoj Gori su:

- **Izrada Strategije za cjeloživotno preduzetničko učenje 2008-2013 i druge 2015-2019**
- **Preduzetnički klubovi u osnovnim školama – edukacija osnovaca o osnovama preduzetništva**
- **Učenička preduzeća (BIP) – projekat namijenjen srednjoškolcima**
- **Šansa mladim menadžerima**
- **Prekogranično preduzetništvo mladih - projekat namijenjen srednjoškolcima**

Crna Gora

Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća

Preduzetnički klubovi u osnovnim školama

Strateški cilj projekta:

Uvođenje preduzetništva kao obaveznog predmeta u osnovne škole i početak stvaranja preduzetničkog društva

Preduzetnički klubovi u osnovnim školama

Ciljevi Projekta:

- **podizanje nivoa obrazovanja iz oblasti biznisa**
- **stvaranje preduzetničkog duha kod učenika**
- **stvaranje ambijenta međusobnog povjerenja kroz timski metod rada;**
- **formiranje novih znanja i umijeća koja nijesu obuhvaćena redovnim sadržajem**
- **da pruži saznanje da učenje može da se realizuje kroz vježbu**
- **podrška razvoju talentovanih i kreativnih učenika**
- **pripremanje učenika za nastavak obrazovanja i izbor buduće profesije**

Šansa mladim menadžerima

- **Projekat namijenjen mladim visokoškolcima, ekonomske struke i sličnim profilima obrazovanja,**
- **Pomoć poslodavcima da, ne ulažući sredstva u dodatno obrazovanje i osposobljavanje mladih, dođu do kvalitetnih kadrova.**

Učenička preduzeća (BIP)

Glavni cilj ovog projekta je:

- **Sticanje znanja iz oblasti biznisa;**
- **Unapređenje vještina učenika neophodnih za vođenje biznisa,**
- **Unapređenje obrazovnog procesa ;**
- **Stvaranje novih kontakata;**

Aktuelni projekti

- **Mentoring u MSP**
- **Podrška preduzetništvu**
- **Obuke za zaposlene u MSP kroz IPA projekte**

Crna Gora

Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća

Mentoring u MSP

Mentoring je sveobuhvatan proces podrške preduzećima (privrednim društvima) i preduzetnicima sa ciljem podržavanja nesmetanog razvoja i smanjenja broja neuspješnih preduzeća i preduzetnika.

Kroz zajednički rad mentora i preduzeća/preduzetnika u cilju teži se prevazilaženju trenutne situacije i nalaženju najpovoljnijih rješenja za buduće poslovanje.

Proces mentoringa predstavlja određeni broj sati koji stručno lice-mentor sprovodi u direktnom kontaktu/radu sa vlasnikom preduzeća/preduzetnikom.

Crna Gora

Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća

Podrška preduzetništvu

Direkcija za razvoj MSP u saradnji sa Investiciono - razvojnim fondom Crne Gore A.D, realizovaće nefinansijsku i finansijsku podršku radi poboljšanja uslova za razvoj preduzetništva u Crnoj Gori. Cilj ove Kreditne linije je pružanje podrške zainteresovanim licima koja planiraju da registruju sopstveni biznis. Na ovaj način će im se pružiti šansa da finansiraju mali biznis i isti učine dostupnim tržištu

Crna Gora
Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća

HVALA NA PAŽNJI!